

בבית המשפט העליון

בע"מ 3204/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: עו"ד משה דרוקר מנהל העיזבון של משה מונדק פורר

נגד

המשיב: רונלד פורר

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו מיום 01.04.2019 בתיק עמש 002387-10-18

בשם המבקש: עו"ד יוסף בנקל; עו"ד יוסף שמרי; עו"ד אדוה עמר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' סג"נ י' שבח, וכב' השופטים י' אטדגי ו-נ' שילה) מיום 1.4.2019 בעמ"ש 2387-10-18, במסגרתו נדחה על הסף ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו (כב' השופטת ת' סנונית-פורר) מיום 3.6.2018 בהפ"ב 28326-10-15, אשר הורה על אכיפת פסק בוררות חוץ מיום 21.9.2015 ופסק בוררות משלים מיום 25.1.2017, שניתנו בלונדון במסגרת בוררות שהתנהלה בין המשיב לבין אביו המנוח (להלן: המנוח).

הרקע לבקשה

1. בשנת 1987 נחתמו בין המשיב לבין המנוח מספר הסכמים מסחריים, במסגרת הליכי פשרה לסיום תביעות הדדיות שהוגשו באנגליה ובישראל. ברבות השנים ונוכח מחלוקות בעניין ההסכמים האמורים, הגיש המשיב, בהתאם לתניית בוררות, תביעת בוררות באנגליה נגד המנוח.

2. ביום 21.9.2015 ניתן פסק בוררות על ידי הבורר האנגלי, אשר בעיקרו קבע כי על המנוח לשלם למשיב סך של 5,985,243 דולר ארה"ב. ביום 16.10.2015 הגיש המשיב בקשה להכרה ואכיפת פסק הבוררות בהתאם לסעיף 29א לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968 (להלן: חוק הבוררות או החוק). הליך זה עוכב, לבקשת המנוח, נוכח הגשת ערעור על פסק הבוררות לבית המשפט באנגליה.

ביום 8.1.2016 הלך המנוח לעולמו ובמסגרת ת"ע 41981-01-17 מונה מנהל עזבון לעזבונו (הוא המבקש בהליך זה).

3. ביום 1.7.2016 ניתן על ידי בית המשפט באנגליה פסק דין בהליך הערעור על פסק הבוררות, במסגרתו נקבע כי מרבית הפסק סופי ואכיף, אולם סוגיית שיעור הריבית על הסכומים שנפסקו בו, והיא בלבד, תוחזר לבורר לדין. ביום 25.1.2017 ניתן פסק בוררות משלים, במסגרתו אישר הבורר את קביעות פסק הבוררות לעניין שיעור הריבית שעל המנוח לשאת בעטיו של הסכום שנפסק במסגרת הבוררות. בית המשפט באנגליה דחה ערעור שהוגש בעניין פסק הבוררות המשלים.

4. לאחר מתן פסק הבוררות המשלים חודשו ההליכים לפני בית המשפט לענייני משפחה לאישור ואכיפת פסק הבוררות. המבקש התנגד לאישור פסק הבוררות, בטענה כי קיימות עילות התנגדות שונות על פי אמנת ניו-יורק בדבר הכרתם ואכיפתם של פסקי בוררות חוץ, שהיא הדין החל על פסק הבוררות. לאחר בחינה מעמיקה ויסודית, דחה בית המשפט לענייני משפחה את כלל טענותיו של המבקש, וכפועל יוצא מכך הורה על הכרה ואכיפת פסקי הבוררות האנגליים, תוך חיובו של המבקש בהוצאות משפט בסך של 55,000 ש"ח.

5. המבקש לא השלים עם פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה והגיש ערעור לבית המשפט המחוזי. ביום 13.1.2019 הגיש המשיב בקשה למחיקת הערעור על הסף, בשל כך שבהתאם לסעיף 38 לחוק הבוררות, החלטה של בית משפט לפי החוק "ניתנת לערעור ברשות" ולא בזכות. בתשובתו לבקשה, עמד המבקש על כך שהדרך להשיג על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה היא בדרך של הגשת ערעור בזכות. נוכח עמדתו זו בחר המבקש שלא להגיש בקשה להארכת מועד להגשת בקשה למתן רשות ערעור.

6. ביום 1.4.2019 הכריע בית המשפט המחוזי בבקשת המחיקה על הסף ודחה את הערעור. בפסק דינו ציין בית המשפט המחוזי כי בקשה לאישור או דחיית פסק בוררות שהוגשה לפי סעיף 29א לחוק הבוררות היא החלטה של בית משפט לפי חוק הבוררות. על כן, על החלטה כאמור חל סעיף 38 לחוק הבוררות הקובע כי "החלטה של המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור ברשות" (ההדגשה שלי – ד.מ.). מעבר לכך, בית המשפט דחה את טענותיו של המבקש כי ההוראה שבצו בית המשפט לענייני משפחה (בוררות בענייני משפחה) התשנ"ו-1996, הקובעת כי "תובענות המוגשות לפי חוק הבוררות, התשכ"ח-1968, שנושאת ענייני משפחה כמשמעותם בחוק, יידונו בבית המשפט לענייני משפחה" גוברת על הוראת סעיף 38 לחוק הבוררות ועל כן ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה היא בזכות. מעבר לכך ולמעלה מן הצורך, מצא בית המשפט המחוזי כי גם לגופם של דברים לא היה מקום להתערבותו בפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה.

מכאן הבקשה שלפני.

7. במסגרת הבקשה החליט המבקש לתקוף את המשוכה הגבוהה הניצבת לפניו מזווית אחרת וטוען כעת, כי הוראת סעיף 38 לחוק הבוררות נוגדת את הוראת סעיף 17 לחוק יסוד: השפיטה ופוגעת בזכותו החוקתית לערעור. לגופם של דברים טוען המבקש כי שגה בית המשפט לענייני משפחה באשרו את פסקי הבוררות ומעלה שורה של טענות נגד פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה הגעתי למסקנה כי דינה להידחות אף מבלי להידרש לתשובת המשיב. כידוע, רשות ערעור על החלטת בית משפט בענייני בוררות תינתן רק כאשר מתעוררת שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים לסכסוך, או כאשר שיקולי צדק או מניעת עיוות דין מחייבים התערבות (ראו למשל: רע"א 2207/19 שגיא בנתאי עו"ד נ' אושר שוקר עו"ד, פסקה 13 (2.5.2019); רע"א 1520/19 ד"ר רפאל ברנן נ' ד"ר דוד דרול, פסקה 7 (28.2.2019)). כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור שהיא מעין "גלגול רביעי", לאחר שהסכסוך הוכרע בבוררות ולאחר שפסק הבוררות אושר בבית המשפט לענייני משפחה ועבר את שבט ביקורתו של בית המשפט המחוזי, אמות המידה למתן רשות ערעור מצומצמות אף יותר (ראו: רע"א 6730/12 נפתלי נ' מרדכי, פסקה 4 (30.10.2012)). הבקשה אינה עומדת באמות מידה אלה ודי בכך כדי לדחותה, וזאת גם בהתאם לתקנה 407 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (ראו: רע"א 2676/19 דוד נ' ניצן (16.4.2019)).

9. למרות ניסיונותיו של המבקש לעטות על בקשתו מחלצות עקרוניות, המקרה דנא אינו נכנס לגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור על החלטות בעניין בוררות. בתמצית, באשר ל"התנגשות" הנטענת בין סעיף 38 לחוק הבוררות לבין סעיף 17 לחוק יסוד: השפיטה, הרי שסוגיה זו נדונה לא פעם על ידי בית משפט זה (ראו למשל: רע"א 1715/13 ש.ע.ר חברה להשקעות בע"מ נ' ד"ר אליהו שיפר (20.3.2013); בש"א 4936/06 ארוך נ' כלל פיננסים ניהול בע"מ (25.9.2006)). כפי שצוין ברע"א 22/17 מכבי שירותי בריאות נ' ד"ר רם מודן, פסקה 18 (23.8.2017), "הכלל הוא שאין לצדדים להליכי בוררות זכות לנקוט הליך ערעורי ביחס לפסק הבוררות. אין להם זכות טבעית שכזו, אין בידם זכות חוקתית שכזו ואף לא זכות חוקית שכזו, לנוכח הוראות חוק הבוררות...". השופטת א' פרוקצ'יה עמדה על הטעם לחריג להסדר הרגיל המקנה זכות ערעור בע"א 4886/00 גרוס נ' קידר, פ"ד נז(5) 933, 940-941 (2005):

"חריג זה אינו מיקרי; הוא משקף התייחסות ערכית למוסד הבוררות ולמקומו הראוי במערך המנגנונים השיפוטיים המוכרים להכרעה בסכסוכים. הבוררות, כמנגנון הכרעה במחלוקות, פועלת בצד המערכת השיפוטית הרגילה במסגרת מוגדרת של כללים המשלבים תכנים שהם פרי רצון הצדדים, בד בבד עם עקרונות בסיסיים המעוגנים בחקיקה, הכורכים עימם ביקורת שיפוטית על הליכי הבוררות. הפנייה לבוררות כאמצעי לפתרון סכסוכים רצויה מבחינת האינטרס הציבורי ומבחינת האינטרס הפרטי של בעלי הדין כאחד. מן הצד האחד, הפנייה לבוררות מקילה באופן ניכר את מעמסת בתי המשפט. מצד שני, לבעלי הדין מוצע נתיב חלופי להכרעה במחלוקות המתאפיין ביעילותו, במהירותו, ובאפשרות להגיע במסגרתו לתוצאה צודקת בלא כפיפות לכללי סדרי הדין והראיות ... סעיף 38 לחוק, העוסק בביקורת הערעורית על החלטות בית המשפט בענייני בוררות, טעון פירוש על רקע המגמות הכלליות העומדות ביסוד מוסד הבוררות שעיקרן חיזוקו של מוסד זה מן הצד האחד, והגבלת התערבות בית המשפט בהליך הבוררות למינימום הנדרש בעיקר כדי להבטיח את תקינותם של הליכי הבוררות ועמידתם במבחן עיקרי הצדק הטבעי ותקנת הציבור. במסגרת הדאגה לחיזוק מוסד הבוררות ביקש החוק למנוע מצבים בהם בעל דין ינצל לרעה את הליכי בית המשפט כדי להערים מכשולים ועיכובים על מהלכה של הבוררות. מגמה זו הצדיקה מלכתחילה העמדת מגבלה על הביקורת הערעורית הנתונה לגבי החלטות בית המשפט בענייני בוררות, על דרך קביעה כי ביקורת זו לא תינתן כענין שבזכות אלא כענין זה של רשות בלבד. מיגבלה זו יוצרת מסננת דיונית ראויה מפני ערעורי סרק, ומגבילה את הביקורת הערעורית על החלטות בענייני בוררות לעניינים שחשיבותם ומשקלם המיוחד מצדיקים זאת".

למעלה מן הצורך, מפני שקו טיעון זה נזנח על ידי המבקש במסגרת הבקשה דנא, הדברים נכונים גם ביחס להחלטות בית המשפט לענייני משפחה בענייני בוררות (ראו למשל: בע"מ 3183/18 פלוני נ' פלוני (31.5.2018); בע"מ 819/17 פלוני נ' פלונית (22.2.2017)). כפי שציין בית המשפט המחוזי, המבקש בחר לדבוק בעמדתו כי מוקנית לו זכות ערעור ולא רק רשות ערעור, תחת הכרה בטעותו והגשת בקשה להארכת מועד להגשת בקשת רשות ערעור. בנסיבות אלה, אין למבקש על מי להלין אלא על עצמו.

10. מעבר לכך והרבה למעלה מן הצורך, אציין כי לא מצאתי ממש גם בטענותיו של המבקש נגד פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה. בפרט נוכח אמות המידה המחמירות להתערבות ערכאת הערעור בהחלטות בענייני בוררות.

11. כאמור, הבקשה נדחית. משלא נתבקשה תגובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ח באייר התשע"ט (23.5.2019).

ש ו פ ט